

Høringsnotat

Innvandringsavdelingen

Dato: 19. januar 2026

Saksnr: 25/6930

Høringsfrist: 19. april 2026

Endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften – forenklinger med formål om effektivisering og digitalisering av saksbehandlingen

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Bakgrunn	3
3	Endring i kravet om fire års arbeid eller utdanning i Norge for familieetablering (fireårskravet)	4
3.1	Innledning	4
3.2	Gjeldende rett	4
3.3	Departementets vurdering	4
4	Melding til myndighetene ved skifte av bopel	5
4.1	Innledning	5
4.2	Gjeldende rett	5
4.3	Departementets vurdering	5
5	Utvidet adgang til lyd- og bildeopptak	6
5.1	Innledning	6
5.2	Forslag om presisering av lovhjemmel for lyd- og bildeopptak	6
5.2.1	Gjeldende rett.....	6
5.2.2	Departementets vurdering.....	7
5.3	Forslag om forskriftshjemmel for lyd- og bildeopptak for å opplyse saker etter utlendingsloven.....	8
5.3.1	Innledning og bakgrunn.....	8
5.3.2	Konstitusjonelle og internasjonale forpliktelser	8
5.3.3	Gjeldende rett.....	9
5.3.4	Departementets vurdering.....	10
5.4	Forslag om forskriftshjemmel for bruk av lyd- og bildeopptak til opplæringsformål.....	14
6	Bortfall av permanent oppholdstillatelse på grunn av utenlandsopphold	15

7	Økonomiske og administrative konsekvenser	15
7.1	Innledning	15
7.2	Fireårskravet.....	15
7.3	Melding til myndighetene ved skifte av bopel.....	16
7.4	Utvidet adgang til lyd- og bildeopptak	16
7.5	Bortfall av permanent oppholdstillatelse på grunn av utenlandsopphold	16
	Forslag til endringer i utlendingsloven.....	17
	Forslag til endringer i utlendingsforskriften	17

1 Innledning

Høringsnotatet inneholder forslag til endringer i utlendingsloven (utl.) og utlendingsforskriften (utf.).

Det foreslås at kravet om fire års arbeid eller utdanning i Norge for familieetablering (fireårskravet), jf. utl. § 40 a, skal anses oppfylt dersom referansepersonen har hatt en årsinntekt på minst 3,2 ganger folketrygdens grunnbeløp (G).

Det foreslås også å endre utl. § 19 annet ledd og utf. § 4-23 første ledd slik at utlendinger kan melde om adresseendring både skriftlig og muntlig, og ikke bare til politiet, men også til andre deler av utlendingsforvaltningen. Disse endringene innebærer at reglene kan forvaltes på en mer effektiv og ressursbesparende måte, blant annet ved at endringene legger til rette for økt grad av digitalisering og automatisering.

Videre foreslås det en ny bestemmelse i utl. § 80 b og utf. § 17-1 b som gir hjemmel for at Utlendingsdirektoratet (UDI) og politiet kan ta lyd- og bildeopptak av samtaler med utlendinger og andre personer som gir opplysninger knyttet til den saken som er under behandling. I dag kan slike opptak tas under asylintervjuer i UDI og ved politiets registrering av asylsøknader. Forslaget er derfor en utvidelse av muligheten til å kunne ta opptak, ved at opptak kan tas i *alle* saker etter utlendingsloven (ikke bare asylsaker). Lyd- og bildeopptak er med på å ivareta rettssikkerhet og notoritet, samtidig som det legger til rette for en mer effektiv saksbehandling.

Endelig foreslås det en redaksjonell endring i reglene om bortfall av permanent oppholdstillatelse på grunn av utenlandsopphold. Forslaget innebærer ingen realitetsendring, men bidrar til å tydeliggjøre og forenkle regelverket.

2 Bakgrunn

For at utlendingsforvaltningen, borgerne og samfunnet for øvrig skal kunne dra nytte av mulighetene og fordelene som digitaliseringen innebærer, må utlendingsregelverket være tilrettelagt og oppdatert i tråd med utviklingen.

Et digitaliseringsvennlig regelverk vil kunne legge til rette for bedre tjenester for brukerne av utlendingsforvaltningen. Blant annet kan et digitaliseringsvennlig regelverk være enklere å forstå, og prosedyrer knyttet til regelverket kan bli mindre krevende for brukerne å gjennomføre. Et digitalt tilpasset regelverk vil i tillegg kunne bidra til kortere ventetider og til ressursbesparelser i forvaltningen.

Når det skal legges til rette for digitalisering og automatisering av saksbehandlingen, kan dette ofte medføre behov for regelverksendringer. For eksempel kan det være behov for å endre vilkår i regelverket som er krevende å vurdere og/eller ikke kan automatiseres, eventuelt å fjerne dem helt hvis de ikke er nødvendige av kontrollhensyn eller andre grunner. Et annet eksempel er å redusere eller fjerne helt krav om personlige oppmøter. For å gjøre regelverket mer oversiktlig, noe som er en fordel i et digitaliseringsperspektiv, men som også er fordelaktig av andre grunner, kan bestemmelser som ivaretas av andre bestemmelser, endres eller oppheves.

Forslagene i herværende høringsnotat inngår i et større arbeid med forenkling av regelverket for utlendingsforvaltningen. Det vises til [høringsbrev av 23. juni 2023](#)

[om endringer i utlendingsforskriften for et forenklet regelverk mv.](#) Også her ble det foreslått flere mindre endringer i gjeldende regelverk, med hensikt om å forenkle regelverket og effektivisere saksbehandlingen. Til sammen vil disse endringene innebære en effektivisering av utlendingsmyndighetenes saksbehandling. Dette vil medvirke til å korte ned saksbehandlingstiden hos utlendingsmyndighetene. Forenklingene som foreslås, vil ikke gå på bekostning av bestemmelsenes formål.

3 Endring i kravet om fire års arbeid eller utdanning i Norge for familieetablering (fireårskravet)

3.1 Innledning

Departementet foreslår å endre kravet om fire års arbeid eller utdanning i Norge for familieetablering (fireårskravet). Hensikten er å forenkle kravet, så UDIs kontroll av det blir mindre ressurskrevende.

3.2 Gjeldende rett

Kravet om at referansepersoenen må ha fire års arbeid og/eller utdanning i saker om familieinnvandring, det såkalte fireårskravet, er regulert i utl. § 40 a og utf. § 9-1. Fireårskravet innebærer at referansepersoenen må ha arbeidet eller tatt utdanning på *heltid* i Norge i til sammen fire år før tillatelse i familieetablering kan gis. Kravet gjelder der referansepersoenen har (midlertidig eller permanent) oppholdstillatelse etter søknad om beskyttelse eller på grunnlag av familieinnvandring. Kravet gjelder ikke dersom søkeren er ektefelle, samboer eller partner, og ekteskapet var inngått eller partene har unnfanget barn før referansepersoenen reiste inn til Norge eller mens begge hadde oppholdstillatelse i Norge. Det vil si at vilkåret gjelder kun i saker om familieetablering.

Formålet med kravet var å redusere ankomsten av asylsøkere til Norge som ikke fyller vilkårene for beskyttelse, og å virke som et incentiv til å ta arbeid og utdanning, jf. Ot.prp. nr. 26 (2008–2009).

Formålet med fireårskravet er dels overlappende med formålet bak kravet om sikret underhold i saker om familieinnvandring. Det er en klar hovedregel i saker om familieinnvandring at referansepersoenen skal kunne forsørge familiemedlemmet som skal komme til Norge. Formålet er både å sikre at alle som kommer til Norge er selvforsørget og stimulere til arbeidsdeltakelse. Det følger av utf. § 10-8 at referansepersoenen må sannsynliggjøre å være sikret midler tilsvarende minst 3,2 ganger grunnbeløpet i folketrygden (G) for den tid søknaden gjelder. Tilsvarende inntekt må også dokumenteres for foregående år, jf. utf. § 10-9.

3.3 Departementets vurdering

Fireårskravet er svært ressurskrevende for utlendingsforvaltningen å vurdere i den enkelte sak, da det må gjennomgås flere dokumenter for å kunne fastslå om og i hvilke perioder referansepersoenen har vært i heltidsarbeid/aktivitet. Det brukes blant annet mye tid på å vurdere hvorvidt ulike deltidsstillinger, og eventuelt utdanning, til sammen utgjør heltidsarbeid. UDI bruker også tid på å innhente nødvendig dokumentasjon for å kunne ta stilling til om vilkåret er oppfylt. I tillegg

erfarer UDI at det er utfordrende å kommunisere til brukerne hvordan de skal oppfylle kravet, og hvilken dokumentasjon som er nødvendig. Dette generer mange brukerhenvendelser, som opptar ressurser i veiledningstjenesten.

For å legge til rette for mer effektiv saksbehandling foreslår departementet at kravet til heltidsaktivitet skal anses oppfylt når referansepersonen har hatt en årsinntekt gjennom arbeid på 3,2 G (p.t. ca. kr 415 000). Dette tilsvarer underholdskravet, jf. utf. §§ 10-8 og 10-9. Forslaget innebærer at fireårskravet anses oppfylt dersom referansepersonen enten kan dokumentere en slik årsinntekt over en fireårsperiode, eller at referansepersonen kan dokumentere heltidsaktivitet gjennom arbeid eller studier i ett, to eller tre år, og i den resterende perioden har hatt en årsinntekt som svarer til underholdskravet. For å ivareta formålet bak bestemmelsen, må inntekten være sikret gjennom inntektsgivende arbeid, jf. utf. § 9-1 annet ledd bokstav a. Forenklingen vil dermed ikke redusere incitamentet til aktivitet. Departementet legger til grunn at behovet for forenkling særlig gjør seg gjeldende ved vurdering av ulike deltidsstillinger med lønnet arbeid. Ytelser etter folketryktdloven, som nevnt i § 9-1 tredje ledd, vil være enklere å kontrollere.

Forslaget vil medføre at personer som ikke har fulltidsstilling, men som likevel tjener minst 3,2 G, får medregnet denne aktiviteten. Departementet mener likevel at en årsinntekt over et visst nivå i perioden, vil ivareta formålene bak bestemmelsen og samtidig være ressursbesparende. Personer som har en årsinntekt på minst 3,2 G må antas å ha en høy grad av aktivitet. For å ivareta formålet om et enklere regelverk, mener departementet kravet om årsinntekt på et visst nivå bør ta utgangspunkt i kalenderår, ikke en 12-månedersperiode.

Forslaget vil redusere antallet saker hvor det er behov for manuell gjennomgang og kompliserte vurderinger. Samtidig mener departementet at hensynene bak fireårskravet fremdeles fullt ut vil ivaretas. Selv med en slik forenkling vil det være en del saker hvor UDI må vurdere manuelt om heltidskravet er oppfylt. Dette vil særlig gjelde i saker med kombinert arbeid og utdanning. Omfanget av slike saker er imidlertid ikke veldig stort.

4 Melding til myndighetene ved skifte av bopel

4.1 Innledning

Departementet foreslår å endre utl. § 19 annet ledd og utf. § 4-23 første ledd slik at utlendinger kan melde om adresseendring både skriftlig og muntlig, og ikke bare til politiet, men også til andre deler av utlendingsforvaltningen.

4.2 Gjeldende rett

Etter dagens regelverk skal utlendinger som skifter bopel mens behandlingen av en sak om oppholdstillatelse pågår, gi melding om dette til politiet, jf. utl. § 19 annet ledd første punktum. Utlendingsforskriften § 4-23 første ledd presiserer dette ytterligere og oppstiller et krav om *skriftlig* melding til politiet.

4.3 Departementets vurdering

Bestemmelsene i utl. § 19 annet ledd og utf. § 4-23 er i dag lite dynamiske og blir raskt en flaskehals i saksbehandlingen. Krav om at melding om adresseendring

bare kan gis til én aktør i utlendingsforvaltningen (politiet) oppleves som lite fleksibelt og lite digitaliseringsvennlig. UDI har behov for å kunne ta imot og registrere nye adresser for søkere som henvender seg direkte til dem, uten å måtte henvise disse til politiet. Dette har særlig kommet på spissen under behandling av søknader om kollektiv beskyttelse for personer som omfattes av utl. § 34, da disse sakene behandles svært raskt og det er et stort behov for å til enhver tid ha oppdatert adresse og å kunne innhente dette på en smidig måte. Departementet mener det også bør åpnes for at melding skal kunne gis til mottaksansatte som har tilgang til å legge inn opplysninger i DUF (Datasystemet for utlendings- og flyktningsaker).

Departementet mener videre det bør åpnes for at melding om adresseendring skal kunne mottas muntlig. Dette vil gjøre ordningen mer fleksibel, teknologinøytral og digitaliseringsvennlig. Dersom utlendingsmyndighetene skal kunne benytte seg av robotiserte eller automatiserte løsninger, er man avhengige av til enhver tid oppdatert bostedsadresse for å sikre at vedtak går til riktig adresse og person. Krav om skriftlig melding til kun én aktør i utlendingsforvaltningen vil raskt medføre at automatiserte prosesser stopper opp og tar unødig lang tid, eller krever manuell korrigering.

De nevnte endringene vil fjerne unødig byråkrati og gjøre det enklere for søkere å melde fra om adresseendring.

Departementet foreslår på bakgrunn av ovennevnte å endre utl. § 19 annet ledd slik at melding om adresseendring også kan gjøres til andre utlendingsmyndigheter enn politiet. Det er også gitt en ny forskriftshjemmel i § 19 tredje ledd, som åpner for at det i forskrift kan gis adgang til at også andre enn utlendingsmyndighetene kan motta slik melding. I utf. § 4-23 første ledd foreslås det å fjerne vilkåret om at meldingen må være skriftlig. I tillegg er det inntatt et nytt annet punktum som fastsetter at melding også kan gis til andre utlendingsmyndigheter enn politiet eller til mottaksansatte, for registrering i utlendingsregisteret.

5 Utvidet adgang til lyd- og bildeopptak

5.1 Innledning

Departementet foreslår en ny bestemmelse i utl. § 80 b, hvor det presiseres at det kan tas lyd- og bildeopptak av samtaler som gjennomføres i saker som behandles etter loven.

Departementet foreslår videre en ny bestemmelse i utf. § 17-1 b, slik at UDI og politiet kan ta lyd- og bildeopptak av samtaler med utlendinger eller andre personer som kan gi opplysninger av betydning for avgjørelse av saken. Det foreslås også at opptak kan brukes til å lære opp ansatte i UDI, politiet og Utlendingsnemnda (UNE) når det er nødvendig og det er gitt samtykke til dette.

5.2 Forslag om presisering av lovhjemmel for lyd- og bildeopptak

5.2.1 Gjeldende rett

UDI og politiet har i dag hjemmel i utf. § 17-2 sjette ledd, jf. utl. §§ 81 og 139, til å ta lyd- og bildeopptak under asylintervju og ved registrering av asylsøknader.

UDI kan også ta lydopptak i sammenheng med språkanalyse, jf. utf. § 17-7 første ledd bokstav h, jf. utl. §§ 83 og 139. UNE har fra 9. februar 2023 hatt adgang til å ta lyd- og bildeopptak av opplysninger som gis i nemndmøter med personlig fremmøte, og i saksforberedende samtaler, jf. utf. § 16-15, jf. utl. §§ 78, 83 a og 139. Se nærmere omtale av bestemmelsene under punkt 5.3.3.

Utlendingsloven § 83 a (behandling av personopplysninger) trådte i kraft 20. juli 2018. Bestemmelsen supplerer EUs personvernforordning og lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven). Etter § 83 a første ledd kan utlendingsmyndighetene behandle personopplysninger når dette er nødvendig for å utøve myndighet eller utføre andre oppgaver etter utlendingsloven.

Uttrykket «behandle» omfatter bl.a. innsamling, registrering, organisering og lagring av personopplysninger, jf. art. 4 nr. 2 i EUs personvernforordning (EU) 2016/679 og personopplysningsloven som inkorporerer personvernforordningen som norsk lov. Lyd- og bildeopptak er innsamling av personopplysninger.

Etter personvernforordningen art. 5 nr. 1 c, som gjelder prinsipper for behandling av personopplysninger, skal personopplysninger være «adekvate, relevante og begrenset til det som er nødvendig for formålene de behandles for («dataminimering»)).

Etter art. 6 nr. 1 bokstav e er behandlingen av personopplysninger bare lovlig dersom behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt.

Behandling av personopplysninger kan etter forordningen og utl. § 83 a skje når det er «nødvendig» for blant annet å utøve offentlig myndighet. Nødvendighetskravet innebærer blant annet at det ikke skal innhentes eller behandles flere opplysninger enn det som trengs for formålene. Opplysningene skal ha saklig sammenheng med formålet eller formålene som søkes oppnådd ved behandlingen. Det er ikke tilstrekkelig at opplysningene kan være nyttige. Opplysningene må enten alene, eller sett i sammenheng med andre opplysninger, ha betydning i arbeidet eller for å utøve myndighet. Nødvendighetskriteriet må imidlertid ikke forstås så snevert som at det er et vilkår at opplysningene faktisk får betydning i den konkrete saken, eller er avgjørende for myndighetsutøvelsen. I mange tilfeller vil det være vanskelig å ta stilling til om en opplysning er nødvendig før den er vurdert. Ofte vil også enkeltopplysninger som i seg selv ikke har relevans, etter en helhetsvurdering kunne få betydning.

Av fortalen i forordningen punkt 39, som knytter seg til prinsippene for behandling av personopplysninger, fremgår det at personopplysninger bare bør behandles «dersom formålet med behandlingen ikke med rimelighet kan oppfylles på annen måte». EU-domstolen har i sak C-439/19 avsnitt 110 uttalt at nødvendighetskravet ikke er oppfylt; «[...] where the objective of general interest pursued can reasonably be achieved just as effectively by other means less restrictive of the fundamental rights of data subjects».

5.2.2 Departementets vurdering

Gjennom samtaler får utlendingsmyndighetene opplysninger som kan ha stor bevisverdi for den saken som de er pålagt å forberede, vurdere eller treffe avgjørelse i.

For å opprettholde tilliten til offentlige myndigheter er det viktig at saker blir godt forberedt og at det treffes riktige avgjørelser. Dette er også viktig for den avgjørelsen direkte gjelder. Departementet mener derfor at innsamling av personopplysninger ved bruk av opptak er nødvendig for best mulig å sikre at utlendingssaker blir avgjort på et riktig faktagrunnlag. Erfaring har vist at det i praksis har oppstått uenighet om hva som er blitt sagt, for eksempel i et asylintervju eller ved registrering av en asylsøknad. Opptak gjør at man i etterkant kan bringe klarhet i eventuelle misforståelser eller oppklare hvilke opplysninger som faktisk er blitt gitt.

Det er behov for å utvide gjeldende forskriftsbestemmelser slik at lyd- og bildeopptak kan tas av samtaler i *alle* saker som behandles etter utlendingsloven (ikke bare i asylsaker). Det er også behov for opptak av samtaler med andre personer enn utlendingen selv når de kan gi opplysninger av betydning for saken som er under behandling. I tillegg er det ønskelig å bruke opptak til opplæring av ansatte, se nedenfor i punkt 5.4.

UDI og politiets forskriftshjemler for å kunne ta opptak ble gitt før utl. § 83 a ble innført i 2023. Det er ikke inntatt en bestemmelse om adgang til å ta lyd- og bildeopptak i § 83 a. I forbindelse med behovet for å utvide gjeldende forskriftsbestemmelser mener departementet det er ønskelig nå å presisere uttrykkelig i loven at det er adgang til å ta lyd- og bildeopptak. Det blir da et klart rettslig grunnlag for å kunne gjøre det. Det vises til forslaget om en ny bestemmelse i utl. § 80 b, hvor dette blir presisert. Lovforslaget innebærer at de nærmere reglene om når det kan tas opptak, må fastsettes i forskrift.

5.3 Forslag om forskriftshjemmel for lyd- og bildeopptak for å opplyse saker etter utlendingsloven

5.3.1 Innledning og bakgrunn

Departementet foreslår en ny bestemmelse i utf. § 17-1 b som gir hjemmel for at UDI og politiet kan ta lyd- og bildeopptak av samtaler med utlendinger og andre personer som gir opplysninger knyttet til den saken som er under forberedelse eller behandling. I dag kan slike opptak tas under asylintervjuer i UDI og ved politiets registrering av asylsøknader. Forslaget her er derfor en utvidelse av muligheten til å kunne ta opptak, ved at opptak kan tas i *alle* saker etter utlendingsloven (ikke bare i asylsaker).

Departementet foreslår i tillegg også en ny forskriftsbestemmelse i utf. § 17-1 b annet ledd, slik at lyd- og bildeopptak også kan brukes til å lære opp ansatte dersom utlendingen det er tatt opptak av, samtykker til dette.

5.3.2 Konstitusjonelle og internasjonale forpliktelser

Lyd- og bildeopptak innebærer et inngrep i privatlivets fred. Respekt for privatlivets fred er vernet i henhold til Grunnloven § 102, Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) art. 8 og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) art. 17. Grunnloven § 102 første ledd første punktum lyder:

«Alle har rett til respekt for privatlivet og familielivet sitt, for heimen sin og kommunikasjonen sin.»

Grunnloven § 102 må blant annet tolkes i lys av EMK art. 8 og SP art. 17. Menneskerettighetsutvalget fremhevet at forslaget til endringen av Grunnloven § 102 ikke ville endre dagens rettstilstand, jf. Dokument 16 (2011–2012) s. 175. En tilsvarende forståelse er også lagt til grunn av Høyesterett. Høyesterett har slått fast at de generelle inngrepsvilkårene etter EMK også kan legges til grunn for Grunnloven § 102. Dette innebærer at inngrep i privatlivet vil være tillatt dersom tiltaket har tilstrekkelig hjemmel, forfølger et legitimt formål og er forholdsmessig. Forholdsmessighetsvurderingen må ha for øye balansen mellom de beskyttede individuelle interessene på den ene siden og de legitime samfunnsbehovene som begrunner tiltaket på den andre (Rt. 2015 s. 93).

5.3.3 Gjeldende rett

UDI fikk i 2009 hjemmel i utf. § 17-2 sjette ledd, jf. utl. §§ 81 og 139, til å ta lydopptak under asylintervju. Før 2009 ble lydopptak tatt dersom utlendingen samtykket. UDI kan også ta lydopptak i sammenheng med språkanalyse etter utf. § 17-7 første ledd bokstav h, jf. utl. §§ 83 og 139. Asylsøkeren skal orienteres om at det tas opptak. Den 1. januar 2014 ble utf. § 17-2 sjette ledd endret, slik at også bildeopptak kan tas under asylintervju.

Politiet fikk i januar 2014 hjemmel i utf. § 17-21 sjette ledd, jf. utl. §§ 93 og 139, til å ta lyd- og bildeopptak av samtaler med asylsøkere ved registrering av asylsøknader. Søkerne skal orienteres om at det tas slike opptak.

UNE fikk fra 9. februar 2023 adgang til å ta lyd- og bildeopptak av opplysninger som gis i nemndmøter med personlig fremmøte, og i saksforberedende samtaler. Bestemmelsen fremgår av utf. § 16-15, jf. utl. §§ 78, 83 a og 139, og omfatter opplysninger som gis av utlendingen selv, vitner og øvrige deltakere i nemndmøter. De skal varsles på forhånd om at det vil kunne bli tatt opptak.

For domstolene ble det i 2018 fastsatt at lyd- og bildeopptak av parts- og vitneforklaringer som hovedregel skal skje under hoved- og ankeforhandling i sivile saker og straffesaker, se tvisteloven § 13-7 og straffeprosessloven § 23. Ved utredning av behovet for lyd- og bildeopptak av muntlige forklaringer i domstolene, ble det blant annet lagt vekt på effektivisering og et reelt behov for å kunne fastslå og etterprøve hva som blir forklart under rettsmøter. Opptak kan unnlates etter begge bestemmelser dersom retten ikke har nødvendig utstyr for opptak tilgjengelig.

I praksis tar UDI som hovedregel rutinemessig lydopptak av alle asylintervjuer. På grunn av mangel på opptaksutstyr, lagringskapasitet og mangel på retningslinjer, tar UDI i dag ikke bildeopptak av asylintervjuer. Dersom bildeopptak skal benyttes regelmessig, vil det kreve innkjøp av bildeopptakssystem. UDI vil uansett måtte foreta oppgraderinger i dagens system for lagring og rekvirering av opptak og utvikling av retningslinjer.

Den som foretar asylintervjuer, skriver en intervjurapport fra intervjuet mens intervjuet foregår. Denne rapporten skrives i tillegg til at det tas lydopptak. UDI har ikke tall på i hvor stor grad det blir hørt på lydopptaket før det fattes vedtak, men antar at det er sjelden. Det skjer for eksempel ved behov for å sjekke riktigheten av det som er skrevet ned i rapporten (for eksempel transkribering av navn). Lydopptaket blir benyttet dersom det oppstår tvil om kvaliteten på intervjuet eller kvaliteten på tolkingen.

I henhold til rundskriv UDI 2013-011 (Intervju i søknader om beskyttelse) er praksis at asylintervjuer som hovedregel ikke skal leses opp for søkeren etter intervjuet. Men intervjurapporten skal alltid leses opp dersom det er tvil om tolkingen har vært tilfredsstillende, det er grunn til å tro at rapporten inneholder uklarheter eller mangler, der det ikke er tatt lydopptak i saken eller der opptaket ikke er vellykket.

Opptak blir i dag lagt inn i utlendingens dokumentliste, slik at det fremgår at det er tatt opptak, men det er ikke mulig å avspille opptaket fra UDIs lagringssystem. Utlendingen eller dennes advokat må derfor henvende seg til UDI for å få en kopi av opptaket, som så vil bli oversendt på en minnepinne per rekommandert post.

5.3.4 Departementets vurdering

5.3.4.1 Innledning

Som nevnt ovenfor, er det allerede innført adgang til opptak av samtaler med utlendinger. Adgangen er imidlertid begrenset til asylintervjuer og språkanalyse i UDI og ved registrering av asylsøknader i politiet. Det er ikke en generell hjemmel for å kunne ta slike opptak i andre saker (med unntak for UNE, som etter utf. § 16-15 kan ta opptak av samtaler i alle saker UNE behandler).

Formålet bak gjeldende bestemmelser er blant annet behovet for å ivareta og sikre søkerens rettssikkerhet. I forarbeidene vises det også til muligheten for å kvalitetssikre referater etter asylintervju og registrering av asylsøknader, mulighet for å kunne følge opp klager rettet mot gjennomføringen av samtaler og behovet for å kunne dokumentere opplysninger som utlendingen har gitt. Opptak gjør det også mulig å kvalitetssikre og følge opp tolketjenestene.

5.3.4.2 Nærmere om behovet for utvidet adgang til lyd- og bildeopptak

I samtaler gis det opplysninger som kan ha stor bevisverdi for UDI og politiet. Opptak vil derfor bedre sikre at saker blir avgjort på et riktig grunnlag. Begrunnelsen for gjeldende bestemmelser (se forrige avsnitt) gjør seg også gjeldende for forslaget her, som utvider adgangen til å ta slike opptak. Departementet mener lyd- og bildeopptak bedre kan sikre hensynet til rettssikkerhet, notoritet og kvalitetssikring i saksbehandlingen, enn at den som intervjuer, bare noterer ned hva som fremkommer i samtalen, med de muligheter for feil som det kan medføre. Opptak gjør det mulig med konfrontasjon dersom forklaringen i klageinstansen (UNE) avviker fra det som er forklart tidligere, med større notoritet enn om intervjuet bare var nedtegnet. Opptak vil også kunne være viktig ved spørsmål om tilbakekall. Slike saker vil kunne oppstå lenge etter at intervjuet ble foretatt. Avspilling av et lyd- og bildeopptak vil gi en vesentlig bedre gjengivelse enn et protokollat, og vil gi et bedre avgjørelsesgrunnlag i slike saker. Videre er kvalitetssikring av tolketjenestene et viktig hensyn, i saker hvor tolk benyttes. Dette er også i tråd med rapporten «Rett til tolk – tolking og oversettelse i norsk straffeprosess» fra 14. mars 2005, hvor det fremheves at lyd- eller videoopptak i langt større grad enn protokollasjon vil sikre innholdet i forklaringer avgitt av minoritetsspråklige, og at opptak er det eneste brukbare middelet for å sikre bevis for tolkingens kvalitet.

Ovennevnte hensyn kan til en viss grad ivaretas ved bruk av lydopptak. Departementet mener imidlertid det også er behov for visuell dokumentasjon.

Lydopptak fanger ikke på samme måte som lyd- og bildeopptak opp kroppsspråk og andre forhold som kan kaste lys over forklaringene og sørge for en fullverdig gjengivelse av dem.

I tillegg til ovennevnte hensyn, ønsker regjeringen også å «modernisere og digitalisere Norge og trappe opp innsatsen for å fornye, forsterke og forbedre offentlig sektor. Offentlige ressurser skal brukes effektivt og gi resultater», jf. Arbeiderparti-regjeringens politiske prioriteringer. Adgang til å gjøre lyd- og bildeopptak av muntlige forklaringer er for fremtiden en del av dette.

Adgang til å ta opptak i alle saker kan bety en mer effektiv saksbehandling og bedre ressursbruk i UDI og politiet. Dersom adgangen utvides, kan behovet for en gjennomlesning av et fullført intervju reduseres, og det kan spares utgifter til tolk som må være til stede ved denne gjennomlesningen. Departementet ser at manglende gjennomlesning kan føre til flere anførsler om feil og mangler etter et eventuelt avslagsvedtak i klageomgangen, men mener at etatene ut fra erfaringer de har eller høster, best selv kan vurdere hva som er mest effektivt og ressursbesparende på deres område.

På bakgrunn av ovennevnte anser departementet at det er nødvendig å kunne ta lyd-/bildeopptak i alle sakstyper som behandles etter utlendingsloven.

5.3.4.3 Hvem det kan tas opptak av

UDI og politiet gjennomfører også samtaler med utlendinger i andre saker enn asylsaker. I familieinnvandringsaker må det for eksempel klarlegges om et ekteskap er inngått frivillig, om det er et omgåelsesekteskap, om en av partene er blitt mishandlet eller om kravet til underhold er oppfylt. Ved arbeidsinnvandring må det for eksempel undersøkes om et arbeidsforhold er reelt. Ved tilbakekall av oppholdstillatelser kan det bli gjennomført samtaler for å få avklart rett identitet/nasjonalitet. I saker som omhandler reisebevis/utlendingspass, kan det være behov for samtaler for å avklare om reisedokumenter er blitt misbrukt. Slike samtaler skjer ikke bare med utlendingen som er part i saken, men også med andre som har noe å tilføre saken, for eksempel en herboende referanseperson i en familiegjenforeningssak. Departementet foreslår derfor at adgangen til å ta opptak også skal omfatte andre personer som det gjennomføres samtaler med for å få opplyst saken. Dette innbefatter for eksempel også samtaler med referansepersoner og barn.

5.3.4.4 Hvilke samtaler det kan tas opptak av

Departementet mener forslaget bør avgrenses slik at opptak bare gjelder samtaler hvor formålet er å få informasjon og opplysninger i en sak som er under behandling etter utlendingsloven, såkalte «forvaltningsintervjuer». Politiet snakker ellers med utlendinger i mange andre situasjoner, for eksempel ved innlevering av søknader, ved effektivering av vedtak eller når det gjennomføres utlendingskontroller. Departementet mener det verken er praktisk eller foreligger sterke behov for å kunne ta opptak i slike tilfeller.

5.3.4.5 Ikke krav om samtykke

Etter forslaget kan opptak tas uten at det kreves samtykke fra de det blir tatt opptak av. Samtykke vil i praksis ofte ikke være egnet som behandlingsgrunnlag i forbindelse med utøving av offentlig myndighet, siden maktubalansen eller

avhengighetsforholdet mellom den registrerte og den behandlingsansvarlige kan føre til at vilkåret om at samtykke må være frivillig, ikke er oppfylt. Etter innføringen av § 83 a (behandling av personopplysninger) er det uansett denne bestemmelsen som er behandlingsgrunnlag for lyd- og bildeopptak i disse sakene, og ikke samtykke. Samtykke er for øvrig heller ikke et vilkår i gjeldende bestemmelser for opptak i UDI, UNE, politiet eller domstolene. Så langt departementet er kjent med, er det i praksis sjelden at noen motsetter seg opptak. Dersom noen skulle motsette seg dette, må UDI og politiet vurdere om samtalen kan gjennomføres uten opptak. Det foreslås imidlertid ingen reservasjonsrett for den som intervjues, ut over retten til å protestere som følger av personvernforordningen art. 21.

5.3.4.6 *Kan-bestemmelse*

Forslaget til ny bestemmelse er utformet som en «kan»-bestemmelse. Departementet mener det er nødvendig å ha en åpning for at opptak kan unnlates, for eksempel i tilfeller hvor nødvendig utstyr ikke er tilgjengelig, eller dersom det skulle oppstå teknisk svikt i det utstyret som brukes.

Departementet mener lyd- eller bildeopptak bør være en standardisert del av saksbehandlingen siden dette generelt vil fremme utlendingers rettssikkerhet og ivareta myndighetenes ansvar for at vedtak treffes på riktig grunnlag. Forslaget om en «kan»-bestemmelse innebærer dermed ikke at utlendingsforvaltningen skal måtte foreta en skjønnsmessig vurdering i hvert enkelt tilfelle av om det er nødvendig å foreta opptak. De ovennevnte hensynene som taler for lyd- og bildeopptak (se punkt 5.3.4.2), gjør seg gjeldene likt for alle saker. UDI og politiet vil heller ikke kunne vurdere hvilke saker som i fremtiden vil utvikle seg til å bli en klagesak eller tilbakekallssak hvor opptaket vil bli brukt. Det legges derfor opp til at opptak skal gjøres *rutinemessig* såfremt utstyr er tilgjengelig og fungerende. Departementet anser, som nevnt, at nødvendighetskriteriet i personvernforordningen og utl. § 83 a er oppfylt for alle sakene etter utlendingsregelverket, se punkt 5.3.4.2 ovenfor.

5.3.4.7 *Forholdet til grunnlovsvernet og menneskerettighetene*

Departementet vurderer at forslaget er innenfor hva som kan tillates av inngrep i privatlivets fred i henhold til Grunnloven § 102 og EMK art. 8. Forslagene til regelverksendringer vil gi hjemmel for inngrepet, og formålene om rettssikkerhet, notoritet og kvalitetssikring i saksbehandlingen, samt effektivitetshensyn, er legitime. Departementet anser videre at inngrepet er forholdsmessig. Det vises til redegjørelsen for de legitime samfunnsbehovene i punkt 5.3.4.2 ovenfor. Departementet anser at disse behovene er tilstrekkelig tungtveiende til å legitimere inngrepet. Det vises i denne sammenheng til at lyd- og bildeopptak må anses som moderat inngripende sammenlignet med andre inngrep som kan gjøres etter utlendingsloven (for eksempel innhenting av biometrisk informasjon og fingeravtrykk). Videre tas det allerede i dag lyd- og bildeopptak i andre sammenlignbare situasjoner, som asylsaker, nemndmøter og rettssaker.

5.3.4.8 *Forholdet til personvernregelverket*

Alle opplysninger som direkte eller indirekte identifiserer en person, er «personopplysninger» iht. personopplysningsloven. Det betyr at bruk av video-, lyd- og bildeopptak hvor den enkelte kan gjenkjennes, må håndteres i samsvar med

reglene for behandling av personopplysninger. Det er ikke gitt særlige regler om lyd- og bildeopptak i personvernregelverket. Opptak må dermed skje i overensstemmelse med de generelle reglene i personvernregelverket.

Lyd- og bildeopptak er en inngripende form for behandling av personopplysninger. Den foreslåtte utvidede adgangen til å ta opptak kan for eksempel inneholde såkalte «særskilte kategorier» personopplysninger, som for eksempel personlige forhold, helseforhold, relasjoner mellom ektefeller mv., som har et særlig vern etter personvernforordningen art. 9. Utlendingsloven § 83 a hjemler allerede at utlendingsmyndighetene kan behandle slike sensitive personopplysninger, og dette foreslås derfor ikke gjentatt i forslagene til ny § 80 b i loven eller forskriftens § 17-1 b. Videre vil personene det tas opptak av, være i en sårbar situasjon, da det gjelder behandling av saker av stor betydning for dem.

Når det gjelder spørsmålet om lagring, oppbevaring og sletting av opptakene, er det den behandlingsansvarlige som har ansvar for at behandlingen av personopplysningene og opptaket skjer i samsvar med regelverket, herunder at opptakene lagres, oppbevares og slettes på en tilfredsstillende måte i henhold til personopplysningsloven og EUs personvernforordning. Det vil være behov for at disse opptakene lagres og oppbevares i relativt lang tid, siden de vil kunne ha vesentlig betydning i saker om tilbakekall, som vil kunne oppstå mange år etter at opptaket ble gjort.

Behandlingsansvaret i disse sakene vil være regulert av utf. § 17-7 b, hvor det fremgår at «Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda, politiet, Sysselmesteren på Svalbard og utenrikstjenesten er hver for seg behandlingsansvarlig for behandling av personopplysninger for egne formål, herunder opplysninger registrert i Utlendingsdatabasen». UDI er behandlingsansvarlig for Utlendingsdatabasen.

Lyd- og bildeopptak er som nevnt en inngripende form for behandling av personopplysninger, og skal ikke skje i det «skjulte». Utlendingen eller andre personer må derfor på forhånd få informasjon om at opptak vil skje, se forslaget i utf. § 17-1 b første ledd annet punktum. UDI og politiet må vurdere hvordan de skal løse varslingsplikten i praksis, om det for eksempel skal varsles i forbindelse med innkalling til intervju, i starten av en samtale eller ved informasjon på UDI/politiets nettsider.

Den det tas opptak av, må også etter anmodning ha rett til å få innsyn i opptaket, jf. forslaget til § 17-1 b første ledd siste punktum. Unntak kan imidlertid gjøres dersom innsyn vil kunne motvirke muligheten til å utrede og kontrollere vilkårene etter loven. Eksempelvis vil utlendingsmyndighetene kunne nekte innsyn i et tidligere intervjuopptak, for eksempel fra behandlingen av førstegangssøknaden, i en senere tilbakekallssak dersom innsyn vil medføre risiko for at parten kan tilpasse forklaringen sin til det vedkommende har sagt i det tidligere intervjuet.

5.3.4.9 Praktisk gjennomføring

Det er usikkert når UDI og politiet eventuelt vil ha praktisk og økonomisk mulighet til å ta opptak av samtaler i alle saker. Departementet mener det likevel er hensiktsmessig å ha en hjemmel på plass for å kunne ta opptak. Departementet mener det bør foretas opptak der det er mulig, og ser ingen overbevisende grunn til å avvente innføringen av en regel om opptak i utlendingssaker inntil nødvendig utstyr er på plass for alle sakstyper.

5.3.4.10 Andre regelverksendringer

Som følge av forslaget til ny forskriftsbestemmelse i utf. § 17-1 b, foreslår departementet at gjeldende bestemmelser for opptak i utf. § 17-2 sjette ledd og § 17-21 oppheves. Forslagene som fremsettes nå, innebærer ingen endringer i tidligere praksis for opptak, men innebærer en utvidelse av adgangen til når opptak kan skje.

5.4 Forslag om forskriftshjemmel for bruk av lyd- og bildeopptak til opplæringsformål

Det er viktig at de som skal gjennomføre samtaler i forbindelse med behandling av saker etter utlendingsloven, har god faglig kompetanse til nettopp det. Slik kompetanse er spesielt viktig for de som skal gjennomføre asylintervjuer, herunder med barn, eller hvor muntlig informasjon er nødvendig for å behandle andre saker, for eksempel søknader om familieinnvandring eller saker hvor det vurderes tilbakekall av oppholdstillatelser. Når det gjelder barn, har det i flere forskningsrapporter vært anbefalt tiltak for å bedre den barnefaglige kompetansen. God kompetanse er viktig for at barnets situasjon skal bli godt belyst. Dersom et opptak, eller deler av dette, kan brukes i opplæringsøyemed, kan det bidra til at kompetanse og kvalitet på samtaler kan bli hevet og at sakene avgjøres på mest mulig riktig grunnlag. På sikt vil derfor bruk av opptak i opplæringsøyemed også legge til rette for bedret rettssikkerhet for alle søkere som har en utlendingssak til behandling.

Informasjon som utlendinger gir i samtaler med UDI, UNE eller politiet vil normalt være opplysninger av sensitiv karakter. Departementet mener derfor at bruk av slike opplysninger til opplæringsformål må ha et klart rettslig grunnlag. Departementet foreslår derfor en ny bestemmelse i utf. § 17-1 b annet ledd som åpner for at opptak også kan brukes for det formål å lære opp ansatte, jf. utl. § 83 a tredje ledd, som fastsetter at departementet kan gi forskrift om blant annet formålet med behandlingen.

Departementet foreslår imidlertid som et vilkår for bruk av opptaket til dette formålet, at bruk av opptak er nødvendig og at det må foreligge samtykke fra den det er tatt opptak av. Samtykket må være skriftlig og informert. Det vises til at det i samtaler gis svært sensitive personopplysninger og samtykke derfor bør være et vilkår. Når formålet er opplæring, vil det være tilstrekkelig å finne et utvalg av opptak som kan brukes, og det må da være gjennomførbart å innhente samtykke.

Et samtykke må være avgitt frivillig for å være gyldig, og ikke under press eller dersom det kan oppstå negative konsekvenser av ikke å samtykke. En utlending som har en søknad til behandling, vil stå i et avhengighetsforhold til myndighetene. For best mulig å sikre at samtykket avgis frivillig (og uten press), mener departementet at en forespørsel om samtykke ikke kan innhentes før den utlendingssaken som er til behandling når opptak tas, er endelig avgjort av utlendingsmyndighetene. Samtykke kan derfor ikke innhentes før eller i forbindelse med at det tas opptak. Det er imidlertid ikke til hinder for å innhente samtykke at utlendingen vil kunne ha fremtidige saker hos utlendingsforvaltningen, for eksempel søknader om fornyelse, permanent oppholdstillatelse eller statsborgerskap. Departementet anser at slike fremtidige saker ikke vil være nært nok knyttet til den aktuelle opptakssituasjonen til at

utlendingen vil oppfatte at vedkommende står i et avhengighetsforhold til utlendingsforvaltningen på tidspunktet hvor han/hun svarer.

Dersom det skal benyttes opptak av et barn, må barnets verge eller representant samtykke til at opptaket kan brukes i opplæringsøyemed. Et samtykke bør avgis skriftlig, eventuelt ved å undertegne på et skjema eller elektronisk, slik at det kan dokumenteres at samtykke er gitt.

Det følger av personvernforordningen art. 7 nr. 3 at et samtykke må kunne trekkes tilbake til enhver tid. Utlendingsforvaltningen må opplyse om dette når samtykke innhentes, samt orientere utlendingen om hvordan vedkommende kan gå frem for å trekke tilbake samtykket.

6 Bortfall av permanent oppholdstillatelse på grunn av utenlandsopphold

Departementet foreslår en redaksjonell endring i reglene om bortfall av permanent oppholdstillatelse på grunn av utenlandsopphold. Endringen består i å løfte forskriftsbestemmelsen i utf. § 11-8 første ledd inn i lovens § 62 åttende ledd. Når forskriftsbestemmelsene om dette løftes inn i loven, bortfaller også behovet for forskriftshjemmelen om dette i lovens § 62 niende ledd bokstav c. Denne foreslås derfor endret.

Forslaget innebærer ingen realitetsendring, men bidrar til å tydeliggjøre og forenkle regelverket.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

7.1 Innledning

I det følgende gjennomgås de økonomiske og administrative konsekvensene av hvert enkelt forslag i høringsnotatet. Som nevnt i punkt 2 ovenfor, inngår forslagene i høringsnotatet her i et større arbeid med forenkling av regelverket. Hvert enkelt forslag vil ha begrenset effekt i seg selv, men til sammen vil disse endringene innebære en effektivisering av utlendingsmyndighetenes saksbehandling. Endringene antas ikke å ha effekt på antall innkomne og innvilgede søknader.

7.2 Fireårskravet

Som omtalt i punkt 3 ovenfor, bruker utlendingsforvaltningen i dag mye ressurser på å vurdere om en referanseperson har vært i heltidsaktivitet, samt ressurser til innhenting av tilstrekkelig dokumentasjon og på veiledning til brukere om hvordan de skal oppfylle kravet. En forenkling av fireårskravet vil gi en besparelse i de administrative kostnadene knyttet til beregningen av fireårskravet. Deler av fireårskravet vil mest sannsynlig fortsatt måtte beregnes på vanlig måte i de fleste sakene, men årene hvor referansepersonen har tjent 3,2 G trenger ikke å kontrolleres nærmere, og dette vil spare tid og ressurser hos utlendingsforvaltningen. Hvor stor andel av fireårskravet i de ulike sakene som i praksis vil bli kontrollert forenklet gjennom inntektskravet på 3,2 G, er vanskelig å forutsi.

Forenklingen vil videre legge bedre til rette for en eventuell (del)automatisering av saksbehandlingen på sikt, som igjen vil kunne bidra til en mer effektiv forvaltning.

7.3 Melding til myndighetene ved skifte av bopel

En forenkling av regelverket vil medføre færre skriftlige henvendelser til politiet. Videre vil dette innebære en mer smidig løsning for å holde søkerens adresse oppdatert og dermed redusere antall brev som kommer i retur som følge av ikke oppdatert adresse. Forenklingen vil redusere ressursbruken til håndtering av disse, og endringen vil få særlig relevans ved søknader om kollektiv beskyttelse, hvor volumet er svært høyt. Dette får også betydning for å kunne bruke hel- eller delautomatiserte løsninger for håndtering av nye vedtak.

7.4 Utvidet adgang til lyd- og bildeopptak

Gjennomlesning av referater etter samtaler/intervjuer kan ta flere timer. Hvis det kan tas lyd- og bildeopptak, kan det skje en vesentlig innsparing som følge av redusert tidsbruk til dette og utgifter til tolk. Å åpne for å ta lyd- og bildeopptak til opplæringsformål vil videre kunne bedre kompetansen og effektiviteten i utlendingsforvaltningen på sikt.

Det vil påløpe kostnader til innkjøp av utstyr for lyd- og bildeopptak og være behov for en teknisk løsning for lagring av forvaltningsintervjuer som er en felles plattform for hele utlendingsforvaltningen.

7.5 Bortfall av permanent oppholdstillatelse på grunn av utenlandsopphold

Forslaget innebærer ingen realitetsendring, men bidrar til å tydeliggjøre og forenkle regelverket, som kan innebære noe ressursbesparelse.

Forslag til endringer i utlendingsloven

§ 19 annet og tredje ledd skal lyde:

Utlendinger som skifter bopel mens behandlingen av sak om oppholdstillatelse pågår, skal gi melding om dette til *utlendingsmyndighetene*. Når en utlending har fått avslag på en søknad om oppholdstillatelse, gjelder det samme fram til utlendingen har forlatt riket.

Kongen kan i forskrift gi regler om at en utlending som ikke trenger oppholdstillatelse eller som har permanent oppholdstillatelse, skal gi melding til politiet om sin bopel i riket og melding til vedkommende myndighet om sitt arbeid eller erverv. *Kongen kan i forskrift også gi regler om at melding om skifte av bopel, jf. annet ledd, kan gis til andre enn utlendingsmyndighetene.*

§ 62 åttende og niende ledd skal lyde:

Tillatelsen faller bort når innehaveren har *hatt bopel eller oppholdt seg utenfor riket sammenhengende i mer enn to år, eller dersom innehaveren i løpet av en fireårsperiode har hatt flere opphold i utlandet som til sammen har en varighet på mer enn to år. Opphold i utlandet på til sammen under to måneder per kalenderår regnes likevel ikke som opphold i utlandet. Dersom utlendingen oppholder seg 15 måneder i Norge mellom to utenlandsopphold, begynner ny toårsfrist å løpe.* Vedtak om bortfall treffes av Utlendingsdirektoratet. En utlending kan etter søknad gis adgang til å oppholde seg utenfor riket i mer enn to år uten at tillatelsen faller bort.

Kongen kan gi forskrift om

- a. at permanent oppholdstillatelse kan gis i andre tilfeller enn nevnt i første ledd
- b. innholdet i vilkårene etter første ledd bokstav d, e og f og fjerde ledd og unntak fra disse vilkårene
- c. bortfall av permanent oppholdstillatelse.

Ny § 80 b skal lyde:

§ 80 b. Adgang til å ta lyd- og bildeopptak

Utlendingsnemnda, Utlendingsdirektoratet og politiet kan rutinemessig ta lyd- og bildeopptak av samtaler som gjennomføres i saker etter loven. Kongen fastsetter nærmere regler i forskrift om når det kan tas opptak og for hvilke formål, samt regler om innsynrett for den som er intervjuet.

Forslag til endringer i utlendingsforskriften

§ 4-23 første ledd skal lyde:

En utlending som har plikt til å melde fra til *utlendingsmyndighetene* etter lovens § 19 annet ledd om skifte av bopel, skal *gi melding* til politiet i det tidligere

eller det nye oppholdsdistriktet senest innen en uke etter flytting. Slik melding kan også gis til andre utlendingsmyndigheter eller til mottaksansatte, for registrering i utlendingsregisteret.

§ 9-1 nytt fjerde ledd skal lyde:

Dersom referansepersonen har hatt en samlet arbeidsinntekt tilsvarende minst 3,2 ganger grunnbeløpet i folketrygden i et kalenderår, skal kravet til heltids arbeid anses oppfylt for det aktuelle året.

Gjeldende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 11-8 første ledd oppheves. Gjeldende annet, tredje og fjerde ledd blir nye første, annet og tredje ledd.

Ny § 17-1 b skal lyde:

§ 17-1 b. Adgang til å ta lyd- og bildeopptak, jf. utlendingsloven §§ 80 b og 83 a tredje ledd

For å opplyse en sak som er under behandling, kan Utlendingsdirektoratet og politiet ta lyd- og bildeopptak av samtaler, herunder språkanalyser, med utlending som er part i en utlendingssak, og andre personer som gir opplysninger av betydning for saken. Det skal på forhånd varsles om at det vil kunne bli tatt opptak. Den det tas opptak av, har rett til innsyn i opptaket, med mindre innsyn vil kunne motvirke muligheten til å utrede og kontrollere vilkårene etter loven.

Når det er nødvendig, kan lyd- og bildeopptak brukes til opplæringsformål i Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda eller politiet dersom den det er tatt opptak av, samtykker til dette. Samtykke kan først innhentes etter at det foreligger en endelig avgjørelse i den saken hvor opptak ble tatt.

Gjeldende § 17-2 sjette ledd og § 17-21 sjette ledd oppheves. Gjeldende § 17-21 syvende ledd blir nytt sjette ledd.